

Raupov Soyib Saidovich

FUQAROLIK JAMIYATI

O'QUV QO'LLANMA

UO'K 321.01

66.3

R 26

Raupov, S.S.

Fuqarolik jamiyati [Matn] / S.S. Raupov .-Buxoro: Sadriddin Salim Buxoriy, 2023.-116 b.

KBK 66.3

Muallif:

Tarix fanlari nomzodi, BuxDU Yurisprudensiya va ijtimoiy – siyosiy fanlar kafedrası prof. **Raupov S.S.**

Mas'ul muharir:

Falsafa fanlari doktori, professor **Muzaffarov F.D.**

Taqrizchilar:

Siyosiy fanlar nomzodi, dotsent **Boltaev A.O.**

Tarix fanlari nomzodi, dotsent **Qilichev R.E.**

O'quv qo'llanma Buxoro davlat universitetining 2023-yil 21-oktabrdagi 556-sonli buyrug'iga asosan nashr etishga ruxsat berilgan. Ro'yxatga olish raqami 556-25.

ISBN 978-9910-749-63-6

KIRISH

Ma'lumki, mustaqillikning dastlabki yillaridanoq, respublikamizda adolati huquqiy demokratik davlat va kuchli fuqarolik jamiyati barpo etish masalasi oldimizga qo'yilgan ustuvor maqsadlardan biriga aylangan.

Darhaqiqat, o'tgan yillar davomida qabul qilingan "O'zbekiston Respublikasida jamoat birlashmalari to'g'risida"gi (1991), "Nodavlat notijorat tashkilotlari to'g'risida"gi (1999), "Jamoat fondlari to'g'risida"gi (2003), "Homiyluk to'g'risida"gi (2007), "Nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining kafolatlari to'g'risida"gi (2007), "Ekologik nazorat to'g'risida"gi (2013), "Ijtimoiy sheriklik to'g'risida"gi (2014) qonunlar, "Nodavlat notijorat tashkilotlarini, fuqarolik jamiyatining boshqa institutlarini qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Oliy Majlis palatalari Kengashlarining qo'shma Qarori (2008), "O'zbekistonda fuqarolik jamiyati institutlarini rivojlantirishga ko'maklashish borasidagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi (2005) va "Fuqarolik jamiyati institutlarini rivojlantirishga ko'maklashish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi (2013) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fuqarolik jamiyati institutlarini rivojlantirishga ko'maklashish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 2013 yil 12 dekabrda PQ-2085-sonli Qarorini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida"gi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarori (2014), O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 4 maydagi "Mamlakatni demokratik yangilash jarayonida fuqarolik jamiyati institutlarining rolini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5430 sonli Farmoni va boshqa qator me'yoriy-huquqiy hujjatlar mamlakatimizda fuqarolik jamiyati institutlarining erkin, barqaror va tizimli rivojlanishi uchun mustaxkam zamin yaratib berdi.

MUNDARIJA

Kirish	2
1-bob. Fuqarolik jamiyati va uning asosiy belgilari	5
1.1. Fuqarolik jamiyatining vujudga kelishi.....	5
1.2. Davlat va fuqarolik jamiyati.....	9
1.3. Fuqarolik jamiyatining asosiy belgilari.....	10
2-bob. Milliy va diniy qadriyatlarimizda fuqarolik jamiyatining tarixiy negizlari	14
2.1. "Avesto"da fuqarolik jamiyati muammolari.....	14
2.2. Islom va Sharq mutafakkirlari ta'limotida fuqarolik jamiyati.....	15
2.3. Amir Temur va temuriylar davrida fuqarolik jamiyati muammolari.....	23
3-bob. Huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirish	27
3.1. Huquqiy davlatning tarixiy - nazariy ildizlari.....	27
3.2. Huquqiy davlatning asosiy belgilari va fuqarolik jamiyatini shakllantirish zamini.....	30
3.3. Huquqiy davlat tuzilishining konstitutsiyaviy prinsplari va asoslari.....	32
4-bob. Mahalla fuqarolik jamiyati instituti sifatida	39
4.1. Mahalla o'zini-o'zi boshqarishning tarixiy shakli sifatida.....	39
4.2. Chorizimning mustamlakachilik siyosati va Sho'rolar hokimiyati hukmronligi yillarida maxalliy o'zini-o'zi boshqaruv.....	48
4.3. Mustaqillik va maxalliy o'zini-o'zi boshqaruv.....	54
5-bob. Siyosiy partiyalar fuqarolik jamiyati instituti sifatida	64
5.1. Turkistonda siyosiy partiyalarga munosabat masalalari.....	64
5.2. Siyosiy partiyalar va jamiyat boshqaruvi muammolari.....	67
5.3. O'zbekistonda siyosiy partiyalar.....	70
6-bob. Nodavlat sektori ahamiyatining oshishi fuqarolik jamiyati ehtiyoji sifatida	81
6.1. Nodavlat sektorining paydo bo'lishi va shakllanishi.....	81
6.2. O'zbekistondagi nodavlat notijorat tashkilotlarni guruhlashtirish.....	83

6.3. Nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining huquqiy asoslari.....	85
7-bob. Saylovlar fuqarolik jamiyatining ko'zgusi	89
7.1. Saylovlarning mazmun-moxiyati va shakllari. Referendumlar.....	89
7.2. Saylovlar demokratik irodani bildirish vositasi.....	93
7.3. O'zbekistonda saylov qonunchiligi.....	96
Atama va tushunchalarning izohli lug'ati	104
Adabiyotlar ro'yxati	109